

Український ВІСНИК

М. Ульбренку

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXI. № 1-2 (січень) 2024

- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ XXXI-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв
- ❖ У Радівцях пройшов XIII-й захід до Дня національних меншин
- ❖ До 90-річчя Михайла Волощука
- ❖ Відійшов у вічність відомий фольклорист, педагог, публіцист і культурний діяч Іван Лібер
- ❖ Чи було це останнє Різдво Христове, яке святкували українці в Румунії за старим стилем?

У Тімішоарі пройшло чергове засідання Ради Союзу українців Румунії

14-15 грудня 2023 року у місті Тімішоара відбулося чергове засідання Ради Союзу українців Румунії.

У першій частині засідання, представники відділів фінансово-господарської діяльності та бухгалтерського обліку представили звіти про фінансово-бухгалтерську ситуацію станом на листопад 2023 року та результати аналізу за категоріями витрат, здійснених філіями, профільними комітетами СУР, а також перевірки звітів голів філій.

Засідання продовжилося представленням та схваленням кошторисів заходів, запланованих на січень 2024 року, які, в основному, стосувалися організації конкретних подій, а саме: «Свято Різдва Христового за старим стилем» – Арадська філія, «Українські казки біля бабусиної печі» – Арадська філія, «Друзі української мови – Степан Ткачук та Михайл Емінеску» – Ботошанська філія, «Концерт українських колядок» – Бухарестська філія, «Українські зимові свята» – Карансебешська філія, «Народний обряд «Водіння кози»» – Клузька філія, «Зимові свята в українців за старим стилем (аналіз та відтворення)» – Клузька філія, «Зимові свята за старим стилем» – Галацька філія, «Літературне відтворення творчості поетів Міхая Емінеску та Степана Ткачука» – Яська філія, «Різдво в українців: Різдвяні прикмети, традиції та звичаї українців Румунії» – Яська філія, «Міжнародний фестиваль колядок, різдвяних звичаїв та обрядів українців Румунії» – Марамороська філія, «Зимові свята за старим стилем в українців Сату-Маре» – Сату-Марська філія, «Українські впливи в особистості Емінеску» – Сучавська філія, «Зимові свята українців у с. Малі Ремети» – Тіміська філія, «Зимові свята українців північної Добруджі» – Тульчанська філія. Усі кошториси, подані філіями та профільними комітетами були затверджені, а в тих випадках, коли запитувані суми перевищували передбачені в річному плані витрат кошти, вони були збільшені.

Голова СУР представив кошториси потреб на січень 2024 року. У них філії та профільні комітети Союзу просили виділити кошти на: проведення засідань Комітетів та участь у засіданнях Ради СУР, оплату господарських витрат, придбання господарських витратних матеріалів, ремонт приміщень та ін. За результатами обговорення усі кошториси були затверджені.

Окремим пунктом порядку денного був огляд стану інвестицій та дотацій на рівні філій СУР за перший квартал 2024 року.

Також, в рамках робіт був проаналізований спосіб втілення у життя філіями положень Резолюції IX-го З'їзду Союзу українців Румунії.

За традицією, яка склалася в роботі

Ради, голова СУР Микола Мирослав Петрецький представив діяльність, яку він здійснив як депутат Парламенту Румунії, а більш детально ці питання будуть висвітлені в матеріалах, що будуть опубліковані у періодичних виданнях СУР.

Наприкінці засідання були проаналізовані та обговорені різні організаційні питання пов'язані з діяльністю Союзу українців Румунії, серед яких:

- укладання партнерства під назвою «Разом за якісну освіту», в рамках транскордонного освітнього проєкту, який здійснюється разом з Герцаївським ліцеєм імені Георгіє Асакі в Україні, Сучавським національним коледжем ім. Міхая Емінеску та Радівецьким ліцеєм ім. Богдана Воде у Румунії;

- затвердження проведення Чемпіонату Румунії з футболу серед українців у повіті Караш Северін, тощо.

Рада СУР прийняла рішення з кожного питання порядку денного та проаналізованих і затверджених заходів, усі вони були підписані присутніми членами Ради.

Ситуація Педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка в м. Сігету Мармацієй

Відповідальність за неприпустиме витрачання 125 тисяч леїв, виділених Марамороською повітовою радою на ремонт Педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка в Сігету Мармацієй – єдиного в країні навчального закладу з викладанням всіх предметів українською мовою, не за цільовим призначенням, на організацію фестивалю фолк-музики, лежить на адміністративно-територіальних одиницях. Такою була офіційна відповідь, яку отримав голова СУРy Микола Мирослав Петрецький від генерального секретаря Міністерства фінансів Лучіана Овідіу Геюша.

У письмовій відповіді від представника уряду на відповідне звернення до прем'єр-міністра Ма-

рчела Чолаку чітко зазначено, що «кошти, виділені рішенням Марамороської повітової ради мають бути використані за цільовим призначенням, а відповідальність за їх належне використання покладається на адміністративно-територіальну одиницю-бенефіціара».

Крім того, у документі зазначено, що відповідно до положень Закону про Державний бюджет на 2023 рік, адміністративно-територіальні одиниці можуть використовувати кошти, які за рішенням Повітової ради можуть бути спрямовані на підтримку програм місцевого розвитку, інфраструктурних проєктів, що потребують місцевого співфінансування та операційних витрат, які адміністративно-територіальні одиниці повіту не можуть обґрунтовано фінансувати за рахунок власних доходів.

Педагогічний ліцей імені Тараса Шевченка наразі стикається з проблемами у проведенні навчального процесу. 125 351,35 леїв, виділені в липні 2023 року Марамороською повітовою радою на завершення робіт з ремонту будівлі бібліотеки та ремонту внутрішніх приміщень, занедбаних протягом 20 років, були використані Міською радою на організацію фестивалю фолк-музики, без урахування цільового призначення коштів.

«Я використовуватиму надалі усі парламентські можливості, щоб виправити цю помилку і завершити ремонт ліцею», – зазначив Микола Мирослав Петрецький.

(Продовження на 6 стор.)

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ

Парламент Румунії 20 грудня 2023 року прийняв Закон про Державний бюджет Румунії на 2024 рік, який містить кілька ініційованих депутатом Миколою Мирославом Петрецьким поправок щодо виділення коштів на різні проекти, які 2024 року будуть впроваджені у населених пунктах компактного проживання українців.

Йдеться зокрема про:

- Ремонт та модернізацію школи та дитячого садка в с. П'єтроаса Маре комуни Віктор Влад Деламаріна Тіміського повіту;
- Будівництво нового корпусу початкової школи 1-4 класів у с. Штюка Тіміського повіту;
- Ремонт та модернізацію Будинку культури в с. Реметя комуни Машлок Тіміського повіту;
- Ремонт та модернізацію школи та дитячого садка в комуні Бетхаузен Тіміського повіту;
- Оснащення Теоретичного ліцею ім. Юлія Хашдеу в Лугожі Тіміського повіту;
- Будівництво дитячого ігрового майданчика в Бродині Сучавського повіту;
- Розширення та модернізацію доріг та мереж вуличного освітлення в селах Луг над Тисою, Великий Бичків, Кречунів і Тиса Марамороського повіту;
- Співфінансування проекту з модернізації вулиць і доріг місцевого значення в с. Мікула Сату-Марського повіту;
- Забезпечення меблями, засобами навчання та обладнанням професійно-технічного училища та восьмирічної школи № 4 в комуні Поляни Марамороського повіту;
- Оснащення сонячними панелями професійно-технічного училища в комуні Поляни Марамороського повіту;
- Модернізацію ігрового майданчика біля восьмирічної школи села Вишівська Красна Марамороського повіту;

Модернізацію ігрового майданчика для дітей дошкільного віку біля Репедянської восьмирічної школи Марамороського повіту;

Укріплення берегів річки Квасніца в комуні Поляни Марамороського повіту;

Розширення та модернізацію доріг у комуні Вишня Рівна Марамороського повіту;

Розширення та модернізацію доріг у комуні Бистрий Марамороського повіту;

Розширення та модернізацію доріг в комуні Балківці Сучавського повіту;

Розширення та модернізацію доріг у комуні Копашель, Караш-Северінського повіту;

Ремонт та модернізацію української православної церкви в с. Вишня Рівна Марамороського повіту;

Ремонт та модернізацію української православної церкви «Святого Великомученика Дмитрія» в с. Киндешти Ботошанського повіту;

Ремонт та модернізацію п'ятидесятницької церкви «Надія» в с. Тирнова Арадського повіту;

Оснащення сонячними панелями професійно-технічного училища в с. Караорман Тульчанського повіту;

Ремонт та модернізацію медичного диспансеру в с. Крішан Тульчанського повіту.

Це надзвичайно важливе досягнення на благо української спільноти, адже ці поправки, що передбачають виділення коштів, необхідних для впровадження проектів, сприятимуть розвитку інфраструктури, забезпеченню якості освіти рідною мовою, а також збереженню культурної та релігійної ідентичності українців Румунії.

ЗВЕРНЕННЯ ДО МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Різдвяні традиції в українських селах Мараморошини свято зберігаються і передаються з покоління в покоління. Одним з найдавніших звичаїв, що зберігається українцями в нашій країні, є «Віфлаєм». На Святвечір колядники ходять по

селу, з хати в хату і час від часу зупиняються у певних куточках населеного пункту.

Цього року, однак, святкова атмосфера була затьмарена надмірною пильністю або навіть зловживанням силою із боку деяких працівників Служби особливого призначення (СОП) Марамороського повітового поліцейського інспекторату. Під час робочої зустрічі з жителями с. Вишня Рівна Марамороського повіту останні розповіли депутату Миколі Мирославу Петрецькому про прикрий інцидент, який стався 8 січня в цьому селі де понад 80% мешканців є етнічними українцями.

Зокрема, кілька молодих українців, під наглядом дільничних поліцейських з Вишньою Рівною йшли по центральній дорозі. Їх наздогнав автомобіль Марамороського управління СОП, з якого вийшли троє правоохоронців і розігнали групу колядників, використовуючи грубу лайку та безпідставно силу стосовно декількох з них.

Інцидент є тим більш обурливим, що молоді люди не чинили опору і, як видно з відеозаписів інших учасників, колядники намагалися звільнити місце для автомобіля СОП-Марамуреш. Однак, з незрозумілих причин поліцейські вдалися до насильства, що є неприпустимим.

З огляду на це Микола Мирослав Петрецький звернувся до міністра внутрішніх справ Кетеліна Преоду з проханням провести перевірку і вжити необхідних правових заходів, а також вжити конкретних заходів для запобігання такій неправомірній/брутальній поведінці з боку співробітників МВС.

ОГЛЯДАЧ

Христос Рождається!

Народи у всьому світі стараються висловити у своїх колядках радість народження Сина Божого на землі. Різні національності та християнські релігії оспівують це велике чудо та всі вважають, що їхні традиції є найгарнішими. І ми, українці, православні, гарно святкуємо, зберігаємо, показуємо та передаємо наші колядки та різні традиції, пов'язані з Празником Різдва Христового, які стали відомими у всьому світі.

Розмірковуючи про прихід Господа на землю, можемо зрозуміти, що наша радість не полягає лише в тому, що Ісус народився і став чоловіком, але наша радість полягає і в тому, що через Його народження і ми стали дітьми Отця Небесного, як виразно нас навчає Св. Ап. Павло, коли каже:

«Якже сповнився час, Бог послав свого Сина, що народився від жінки, народився під законом, щоб викупити тих, які під законом, щоб ми прийняли усиновлення.» (Гал. 4, 4-5) Отож, духовні Отці в єдності визнавали, що ми, празнуючи Різдво Христове, празнуємо і власне усиновлення, або стаємо Божими дітьми, і Отець приймає нас не як рабів, а як синів та дочок своїх.

Ісус Христос у своїй Нагірній проповіді підкреслив вираз **синами Всевишнього** та пояснив як здобувається цей статус —, бути дитиною Божою: **«Ви ж любіть ворогів ваших, добро чиніте їм, і позичайте, не чекаючи назад нічого, а велика буде ваша нагорода, й будете Всевишнього синами»** (Лк. 6,35) Через цю подію, яку зробив Господь для нас, від Різдва до Вознесіння, є Його жертвою, яка дає можливість всім людям спасти власні душі. Це є частина, яку Бог зробив для мене, людини, щоб мені було легше здобувати вічність, але це не є досить, щоб усі люди спаслися. І нам потрібно працювати, щоб мати користь з Христової Жертви і тут, на землі, й у вічності. А найважливішу річ, яку Спаситель вимагає від нас і через яку можемо називати себе Божими Синами, є добрі діла та любов до ближніх. Це є наша місія, яку маємо здійснити, щоб стали синами Усевишнього. Немає іншої можливості, ані іншої дороги, якою можемо дістати те, що Отець нам обіцяє, лише через любов, тим більше любов до ворогів. Все наше змагання не знайде досконалості, якщо не будемо виконувати це прохання Христове: любити ближнього, бути милосердними, а все це перетворює нас із того що ми є сьогодні — людськими синами на те що всі бажаємо бути — Божими синами.

Отець Іван ЮРЧА

Фото автора

Привітання з нагоди зимових свят

**Шановний пане Голово,
Шановний пане Депутате,
Щиро дякую!**

РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ

**З нагоди Різдва Христового і
Нового року
Молімося за перемогу добра
над злом, мир і справедливість
в Україні та у всьому світі.
Бажаю Вам всього найкращого.
Христос рождається!
Славимо Його!**

**Евген Чолій
Президент Громадської організації
«Україна-2050»
Почесний консул України в
Монреалі**

Привітання голови СУР з Різдва Христовим за старим стилем

Різдво Христове – одне з найважливіших і найулюбленіших свят у році, яке відзначається численними традиціями та звичаями. У Святвечір я хочу висловити свої найтепліші думки та побажання всім українцям, які святкують Різдво за старим стилем.

У ці дні ми святкуємо не забуваючи про наші традиційні цінності, притаманні нашій спільноті, які всіх нас об'єднують, водночас зберігаючи наші автентичні традиції та роблячи внесок у культурне розмаїття нашої країни.

Свято Різдва Христового – це радісна нагода, яку ми розділяємо з близькими та рідними, час співпричастя, спілкування, душевного зцілення і духовного відродження. У цей святковий час відкріймо наші серця до щедрості і милосердя, подаруймо любов і принесімо світло в життя тих, хто нас оточує!

Нехай Різдво Христове надихає нас жити по-справжньому та плекати любов і милосердя в наших душах!

З Різдва Христовим, дорогі українці!

Бажаю вам сповна насолодитися кожною миттю цього періоду, міцного здоров'я та душевного спокою!

**Голова Союзу українців Румунії,
депутат Микола Мирослав Петрецький**

Дорогі українці в усьому світі, членкині українських жіночих організацій та партнери і друзі України!

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій щиро вітає вас з одним із найбільших християнських свят – Різдва Христовим та з прийдешнім Новим 2024 роком!

У складний для всього світу час величне свято Різдва Христового духовно зміцнює нас та є символом віри у перемогу добра над злом та в торжество справедливості.

Зібравшись родиною за різдвяним столом, згадаймо всіх воїнів, які зустрічають це свято на фронті, та жінок і дітей, які опинилися за межами рідної країни, втікаючи від оскаженого ворога.

У ці святкові дні ми продовжуємо молитися за Україну, за українських захисників та за тих, чиї життя зруйнувала війна. Ми дякуємо Проводу, Збройним Силам, захисникам і захисницям та волонтерам України за їхній щоденний подвиг на всіх фронтах. Дякуємо друзям України за їхню невтомну підтримку, дякуємо за співпрацю всім українським жіночим організаціям світу та нашим партнерам і жертводавцям.

Закликаємо організоване українське жіноцтво в діаспорі, об'єднане навколо СФУЖО, і далі віддано робити все можливе заради відновлення територіальної цілісності і відбудови України, заради збереження демократичного порядку у світі!

У новому 2024 році щиро бажаємо Україні – Перемоги, а усім нам – духовної єдності, взаємної підтримки та розуміння.

**Нехай Ісус Христос благословить Ваші сім'ї!
Христос Рождається!
Славимо Його!
Світова Управа СФУЖО**

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

**Голові Союзу українців Румунії, члену Палати депутатів
Румунії**

МИКОЛІ МИРОСЛАВУ ПЕТРЕЦЬКОМУ

Шановний пане Голово!

Прийміть щирі привітання з нагоди Нового року та Різдва Христового. Нехай ці свята принесуть добро, благополуччя, радість і мир у Вашу домівку.

Бажаю, щоб Новий рік став роком нових можливостей, започаткування нових проєктів та ініціатив. Взаєморозуміння та стабільність – основні пріоритети нашого співробітництва. Впевнена, що зберігатимемо міцні та надійні відносини й у наступному році.

З повагою

**Голова обласної державної адміністрації –
начальник обласної військової адміністрації**

Світлана ОНИЩУК

Коли економічні знання поєднуються з управлінськими здібностями, результат є надзвичайно ефективним і плідним для громади! У с. Ремети Марамороського повіту примар Іван Клавдіу Бринзаник, випускник факультету економічних наук, перетворив населений пункт у краще середовище для громади.

З відкритим серцем та завжди уважний до потреб людей, примар зумів принести значні зміни. Від будівництва мостів та ігрових майданчиків для дітей до основних інфраструк-

З ДІЯЛЬНОСТІ ПРИМАРЯ СЕЛА РЕМЕТИ ІВАНА КЛАВДІЯ БРИНЗАНИКА

турних робіт, як наприклад, очищення стічних каналів та ремонт дороги, він заклав підвалини для сучасної згуртованої громади.

Але те, що справді вражає, це його бачення майбутнього. Примар прагне розширити мережі водо- та електропостачання, залучити кошти з європейських фондів та реалізувати великі проєкти, такі як кадастр всього населеного пункту та будівництво спортивного залу для Реметської восьмирічної школи.

ІВАН РЕКАЛО місцевий радник від СУР у с. Кривий на Мараморощині

Від 45 до 4 хвилин! Настільки скоротився час реагування на пожежу або надзвичайну ситуацію на території села Кривий Марамороського повіту після придбання пожежної машини та створення крманди добровільних пожежників, – каже Іван Рекало. Він

ініціював цей проєкт і наполягав на його здійсненні. Його зусиллями пожежна машина була придбана мерією минулого року, що сприяло врятуванню десятків життів.

«Незважаючи на те, що пожежники є волонтерами, час реагування на пожежі значно скоротився. Відомо, що у такі моменти кожна секунда має значення, тому багато мешканців села отримали несподівану допомогу вчасно, коли їх господарство загорілося або вони опинилися в надзвичайних ситуаціях. До створення пожежної команди у населеному пункті пожежні машини мали долати відстань у 27 км, приблизно за 45-50 хвилин, в залежності від пори року та погодних умов», – каже місцевий радник Іван Рекало.

Ідея придбання такого транспортного засобу виникла після пожежі в господарстві у Кривому приблизно рік тому. «У грудні 2022 року я порушив це питання на засіданні місцевої ради, підкресливши важливість наявності пожежної машини. Я запропонував, щоб на заощаджені кошти бюджету була придбана така машина зі всіма необхідними оснащеннями для гасіння пожежі. Пропозицію одноголосно підтримали члени ради», – згадує Іван Рекало.

ОЛЕКСАНДР МОЧЕРНАК, місцевий радник СУР у с. Бистрий Марамороського повіту

Емпатія, спілкування та залучення – це ті чесноти, на які розраховує молодий місцевий радник Олександр Мочернак, для покращення села Бистрий! Він був одним з небагатьох, хто зрозумів, що для змін потрібно бути поруч з людьми та завжди прислуховуватися до їхніх проблем.

«Напевно я один з небагатьох, якщо не єдиний депутат місцевої ради Бистрого, який завжди спілкується з громадянами і до якого громадяни постійно звертаються для вирішення проблем, з якими вони стикаються. Водночас, я часто стежу за соціальними мережами, де громадяни висловлюють свої скарги і кожного разу, коли помічаю проблему, яку, на мою думку, можна вирішити на рівні мерії, беруся її вирішувати», – зізнається Олександр Мочернак.

Започатковані та впроваджені дії:

- Ремонт доріг та встановлення дорожніх знаків для безпечного руху.
 - Відновлення парку для дітей у Вишівській Красній.
 - Швидке прибирання снігу для забезпечення доступності в будь-яких умовах.
 - Фінансування школи у селі Вишівська Красна.
- Плани на майбутнє:
- Завершення загального урбаністичного плану села для систематичного та гармонійного розвитку.
 - Встановлення камер відеоспостереження для підвищення безпеки та захисту громади.
 - Розширення покриття мобільного зв'язку в зонах села Вишівська Красна, де він зараз недоступний.

Олександр Мочернак – приклад людини, яка генерує зміни та займається конкретними справами для міцнішої та більш злагодженої громади.

(Продовження із 2 стор.)

Обмін досвідом в рамках проєкту «Учні зараз, вчителі в майбутньому»

Делегація вчителів та учнів з Чернівців перебувала в Сучаві 23-25 листопада для участі в обміні досвідом в рамках Міжнародного проєкту «Учні зараз, вчителі в майбутньому», впровадженого Національним коледжем ім. Міхая Емінеску з м. Сучава, Педагогічним коледжем Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Сучавською філією Союзу українців Румунії.

Протягом трьох днів гості брали участь у майстер-класах, організованих вчителями-методистами разом зі своїми учнями. Вони відвідали захід «Буковина – фрагменти культурного ландшафту», що відбувся в Бібліотеці Буковини ім. І. Дж. Сбієри у Сучаві.

Вчителі та учні з Чернівців обмінялися ідеями щодо сучасних методів викладання та навчання, відкрили для себе культурне багатство регіону та подружилися з українськими учнями з Румунії, зміцнюючи міжкультурні зв'язки.

На запрошення голови Сучавської філії СУР Іллі Саучука українська делегація відвідала приміщення філії, де відбулася зустріч з членами Повітового комітету СУР, яка сприяла обміну інформацією та досвідом між двома освітніми спільнотами.

Останній день був присвячений екскурсії Сучавським повітом, що дало учасникам можливість відвідати визначні історичні та культурні пам'ятки. Гості з Чернівців також поклали квіти до погруддя української письменниці Ольги Кобилянської в її рідному місті Гура-Гуморулуй з нагоди 160-річчя від дня її народження 27 листопада.

VIII-й Конкурс української пісні у селі Штюка Тіміського повіту

У селі Штюка Тіміського повіту відбувся VIII-ий конкурс української пісні, культурна подія, що пройшла 24 листопада, у місцевій восьмирічній школі та згуртувала понад 100 учнів з кількох шкіл повіту.

У конкурсі взяли участь учні восьмирічних шкіл із Штюки, Петроаса-Маре, Драгомірешт, Дарови та Бетхаузіна, а також стар-

Зустріч з членами Комітету Марамороської філії Союзу українців Румунії

У рамках кампанії, яку ініціював на початку свого мандату під гаслом «Дізнавайся! Підтримуй! Вирішуй!», аби бути максимально наближеним до проблем, з якими стикається громада, депутат Микола Мирослав Петрецький провів першу зустріч з членами Марамороської філії Союзу українців Румунії.

Такі зустрічі він планує провести до початку зимових канікул у кожному повіті країни з членами філіальних комітетів, де обговорюватиме проблеми, з якими стикаються місцеві громади, аби визначити пріоритети як на початок року, так і на весь 2024 рік.

На порядку денному дискусій з членами Комітету Марамороської філії СУР були, зокрема, шляхи підвищення культурної та соціальної активності, а також посилення співпраці зі школами та місцевими адміністраціями. Було визначено низку конкретних проєктів та обговорено розширення співпраці із церквами, в населених пунктах, в яких проживають українці, незалежно від того, чи вони належать до Православного вікаріату, Греко-католицького вікаріату чи інших конфесій.

На майбутніх зустрічах приділятиме особливу увагу вирішенню проблем, порушених громадянами та комітетами, з наголосом на питаннях, пов'язаних з релігією та освітою українською мовою, адміністрацією та вжиттям необхідних заходів для покращення роботи філії СУР.

Ці зустрічі, які проводить і проводить регулярно, депутат організовує після з'їзду та внутрішніх виборів у Союзі українців Румунії. Він розраховує на те, що спільними зусиллями буде втілено в життя те, що було погоджено на З'їзді та передбачено в резолюції щодо розширення транскордонного співробітництва між регіонами, де проживають українці, та регіонами сусідніх країн, передусім України та Республіки Молдова, що стане значним кроком на шляху до зміцнення зв'язків з прикордонними громадами.

шокласники секції української мови Теоретичного ліцею ім. Юлії Хашдеу з м. Лугож.

Організований школою с. Штюка, Тіміською філією Союзу українців Румунії та мерією с. Штюка, захід зібрав у залі численних представників місцевої громади, вчителів, учнів та батьків.

Серед присутніх були голова Тіміської філії СУР Марія Сабо Кондрей, перша заступниця голови Міхаєла Бумбук, голова місцевої організації Сорін Лавер та директор приймаючої школи Микола Бензар. До складу журі увійшли: Ана Грінь – вчителька музики, Василь Білан – культурний референт, Марія Бежера – вчителька початкових класів

та голова філії Марія Сабо Кондрей – шкільна інспекторка з української мови.

Презентацію концерту та конкурентів у різних категоріях провела вчителька Міоара Чінар. Уперше диплом за особливі досягнення отримала Аврора Гогилтан із Штюки, на знак визнання її таланту і відданості справі.

Проєкт мав подвійну мету: заохотити учнів до вивчення рідної мови та розвинути змагальний дух через участь у конкурсах. Водночас захід мав на меті розкрити та розвинути мистецькі здібності молоді, сприяючи популяризації та збереженню українських культурних цінностей у місцевій громаді.

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ ВІДОМИЙ ФОЛЬКЛОРИСТ, ПЕДАГОГ, ПУБЛІЦИСТ І КУЛЬТУРНИЙ ДІЯЧ

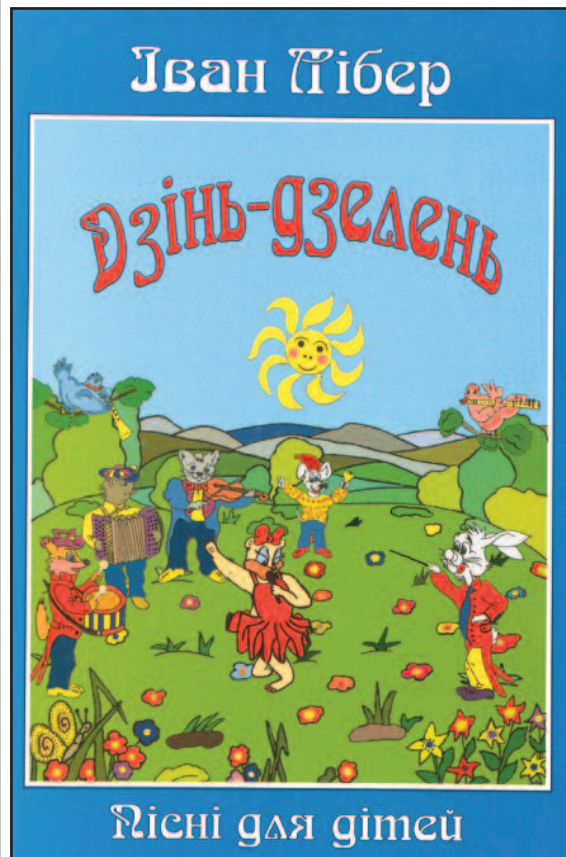
ІВАН ЛІБЕР

(1932-2024)

Відомий український композитор, фольклорист, публіцист, культурний діяч і педагог Іван Лібер відійшов у вічність на 92-му році життя.

Іван Лібер народився 5 лютого 1932 року в селянській родині у селі Рускова на Мармарошині. Після закінчення початкової школи у рідному селі, продовжив навчання у гімназії в Ужгороді. Наприкінці Другої світової війни продовжив навчання в українській гімназії у м. Сігету Мармаціей, а згодом закінчив заочно консерваторію в Бухаресті.

Любов до музики Івану Ліберу прищепив його учитель Михайло Митринюк, який очолював кілька українських художніх колективів на Мармарошині. Іван Лібер є засновником хору «Зелена ліщина» в селі Копачеле, куди переїхав у 1951 році. Він з великою відданістю і майстерністю створив репертуар цього хору, який складався з народних пісень і творів українських і румунських композиторів. Він також створив у місцевій школі хор з учнів 5-8 класів. Разом з хором «Зелена ліщина» Іван Лібер багато разів гастролював у Банаті, а в 1991 році хор виступив у Кулі, Югославії, де проживає чисельна українська громада. Теж у 1991 році «Зелена ліщина» взяла участь у Святі української культури у Свиднику, Словаччині, а також в українському міжнародному фестивалі «Доля» (1992—1994), що проходив у Чернівцях.

Іван Лібер також заснував хори «Червона калина» та «Голос українців».

Значну частину свого життя він присвятив збиранню і записам фольклору в українських селах Банату. Іван Лібер є автором десятків пісень на слова українських поетів Румунії. Більшість його пісень були виконані очолюваними ним хорами.

Іван Лібер опублікував численні збірки пісень, зокрема:

* «Зелена ліщина» – збірка українських пісень з Румунії (2000);

* «Черешневий цвіт» – збірка пісень на вірші українських поетів з Румунії.

* «Повій, вітре, з Буковини» – збірка пісень на вірші поета Степана Ткачука.

* «Ой у полі три криниченьки» – збірка українських пісень, видавництво RCR Editorial, Бухарест (2006);

* «Дзінь-дзелень» – збірка українських пісень для дітей, видавництво RCR Editorial, Бухарест (2008);

* «Народні пісні українців Банату» – збірка українських народних пісень із Банату, співавтор Іван Хланта, видавництво ВАР «ПАТЕНТ», Ужгород (2009);

* «Стоїть явір над водою», видавництво RCR Editorial, Бухарест (2015);

* «Дивная новина» – збірка українських релігійних та світських колядок і щедрівок, видавництво RCR Print, Бухарест (2017);

* «Переможці», автобіографічна повість, видавництво RCR Print, Бухарест (2019);

* «Український змішаний хор «Зелена ліщина», монографія хору «Зелена ліщина», видавництво RCR Print, Бухарест (2021);

* Разом з письменником Юрієм Луканом уклав Збірник пісень для українських шкіл Румунії (для III-VIII класів), який був опублікований Дидактично-педагогічним видавництвом у Бухаресті;

* Опублікував пісні з нотами, статті та дослідження в українських виданнях «Новий вік», «Обрії», «Наш голос», «Український вісник», «Вільне слово», «Дзвоник», «Curierul ucrainean».

Іван Лібер є одним із засновників Союзу українців Румунії і багато років очолював його повітову філію в Караш-Северіні.

Відхід у вічність Івана Лібера є непоправною втратою для української культури і для всіх, хто його знав! Він був надзвичайною ЛЮДИНОЮ, винятковим вчителем і наставником, відданим будь-якій справі, за яку брався!

Висловлюємо щирі співчуття родині!

Нехай Господь прийме його у свої обійми та дарує Царство Небесне!

Як відсвяткували Різдво віруючі Сучавської української православної парафії

25 грудня румунські християни відсвяткували Різдво Христове. Разом з ними святкувала і частина українців, які прийняли Григоріанський календар. Слід сказати, що переважна більшість українців в Румунії все ще відзначає Різдво Христове за старим стилем 7 січня. Сьогодні ми розповімо про те, як було відзначене Різдво Христове в Українській православній церкві святих апостолів Петра і Павла в місті Сучава, при якій діє українська недільна школа.

Настоятель Сучавської української православної церкви святих апостолів Петра і Павла, отець Михайло Магяр стверджує, що віруючі парафії з великою радістю зустріли різдвяні свята разом з українськими переселенцями та гостями з України: «На празник Різдва Христового за новим стилем ми мали велику честь мати на Богослужінні невелику делегацію Української православної церкви Свято-Миколаївського собору з Чернівців, отця Петра з хором. Стало традицією, щоб до нас завітала ця делегація, яка вже більше як 15 років присутня на Святковому Богослужінні. До нашої церкви щонеділі і на свята приходять також українські переселенці, які мають можливість слухати богослужіння українською мовою. У нашій церкві служиться двомовно, тому що в нашій парафії є багато змішаних ру-

мунсько-українських сімей. Дякуємо Господу Богу за цей прекрасний момент цього свята, що ми поділили радість Новонародженого Христа Спасителя не тільки з нашими парафіянами, а й з українськими біженцями. Дякуємо щиро хору з України, який співав сьогодні, тим більше що священник, який служив сьогодні, є румунського походження, але він служить дуже добре й українською мовою. Щиро дякуємо ВСРР за те що на цьому радісному святі закликала нас поділитися нашими думками та радістю з усіма українцями. З нагоди Празника Різдва Христового і Нового року та з нагоди Водохреща бажаємо всім українцям миру, щиро-го духовного життя і щоб не забували, що Новонароджений Христос прийшов для всіх нас, щоб поділити радість і показати нам дорогу, яка веде до спасіння наших душ. Щиро дякуємо Богу за цей прекрасний духовний момент, який відбувся у нашій церкві, головно хору, який прекрасно виконував співи. Дякуємо діточкам нашої парафії, нашої недільної школи, які на завершення богослужіння виконали прекрасні колядки ру-

мунською та українською мовами. Також дякуємо щиро диригенту недільної школи, пані Оксані, яка підготувала діточок, які поділили свою радість співаючи колядки і таким чином принесли свій прекрасний дар Новонародженому Христу. Хай щастить усім вам, які святкуєте Різдво за новим або старим стилем, щоб обдарував Вас Господь Бог і Новонароджений Христос Спаситель своїми дарами!»

Отець Михайло Магяр розповів і про історію української церкви міста Сучави: «Українська церква у місті Сучава була греко-католицькою до 1937 року. Від того року та до 2002 року не існувала жодна українська парафія у Сучаві. На прохання віруючих міста 2002 року була заснована українська православна церква. Відтоді наша церква старається зберігати українську мову, українські традиції та головно єднати людей у молитві та богослужінні. Ми радіємо, що маємо таку велику честь служити на своїй рідній мові і це все сталося через благословення покійного владика Архієпископа Пімена Сучавського і Радівецького, який взяв на себе обов'язок, допомогти нашій українській громаді збудувати власну церкву, яка знаходиться тепер по вулиці Замка №39 у місті Сучава. Тут ми правимо богослужіння вже понад 15 років. Від 2002 року до 2008 року ми правили богослужіння українською мовою у монастирі Івана Сучавського, а відтоді маємо можливість служити у власній церкві. До нас приходять українці, які живуть у місті або околицях міста, а також українські переселенці, щоб слухати свою рідну мову. Українські переселенці, які приходять до нашої церкви, мають можливість також сповідатися українською мовою, тому що в місті Сучава це єдина українська церква. У Сучавському повіті служать українською мовою ще два священники українського походження, а саме у Негостині та Ізвоареле Сучевей. У нашій церкві знаходяться частини мощей Іова Почаївського і десять часточок мощей святих з Києво-Печерської лаври, мощі які, як сказав покійний владика Пімен, будуть для всіх тих, які не мають можливості йти в Україну і молитися до цих святих.»

Лариса Піціляк, яка працює регентом у Свято-Миколаївському храмі у місті Чернівці та яка разом з хоровим колективом цього храму була в Сучаві, поділилася свої-

ми думками щодо присутності на богослужінні у Сучавській українській церкві святих апостолів Петра і Павла: «Я була приємно вражена, що літургія проводилась на двох мовах, румунській та українській. На службі, Божій також були присутні багато українців переселенців. А після служби ми насолоджувалися виступом вихованців недільної школи, які співали румунські та українські колядки. Ми дуже вдячні настоятелю, отцю Михайлу, за можливість, надану біженцям чути рідну мову, церковну культуру, якої їм зараз дуже не вистачає, і це зараз дуже актуальне для них. Я також вдячна Богу за можливість побувати на такій Різдвяній службі й надіюсь, що з Божою допомогою ще не раз будемо мати можливість приїхати і приймати участь у такій службі.»

Через війну в Україні пані Оксана була змушена покинути власну домівку. Вона отримала тимчасовий притулок у місті Сучава, де знайшла душевний спокій в українській православній церкві апостолів Петра і Павла і де працює з дітьми недільної школи. Перед Різдвом вона зуміла провести з дітьми всього три репетиції колядок, але планує вивчити дітей церковних піснеспівів, спочатку таких як Отче наш, Многая літа та літургійні молитви та сподівається, що плоди невдовзі будуть і дитячий хор співатиме на Літургії: «Цьогорічне Різдво Христо-

ве я зустріла як прихожанка храму апостолів Петра і Павла міста Сучави. Це світле свято сповнене радості та віри у майбутнє. Хочу подякувати отцю Михайлу та матушці Ірині, за те що посприяли організації дітей для вивчення колядок на румунській та українській мовах. Це величезне щастя співом прославляти Бога. Дякую їм за постійну підтримку українців. Будемо молитися Богу та просити Його припинити війну в Україні, щоб кожен воїн живим повернувся додому, щоб всі сім'ї жили у порозумінні, добробуті, благополуччі, щоб не було релігійної ворожнечі в нашій країні, щоб наша країна процвітала, зростала та міцніла з Божою допомогою. Христос рождається! Славимо Його!»

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія
Фото: Делія Мартіняк

XXXI-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв

Понад 35 художніх колективів з Румунії, України, Угорщини та Республіки Молдова взяли участь у суботу, 13 січня, у Міжнародному фестивалі колядок, зимових звичаїв та обрядів українців. Захід пройшов традиційно у місті Сігету Мармаціей Марамороського повіту.

Фестиваль розпочався зі Святої Літургії у храмі Української греко-католицької парафії і продовжився парадом колядників у народному вбранні до Центрального парку міста, де відбулися урочиста частина та святковий концерт. Після виконання державних гімнів Румунії та України з привітальними словами до присутніх звернулись представники СУР та почесні гості з Румунії та з-за кордону.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький підкреслив у своїй промові важливість цього фестивалю для української громади та наголосив, що українці в Румунії, незалежно від місцевості, в якій проживають, свято зберігають усе найцінніше, що успадкували від своїх дідів та прадідів.

Депутат згадав перші роки фестивалю та висловив вдячність тим, хто протягом багатьох років сприяв проведенню цього заходу, який став традиційним у Сігету Мармаціей. Микола Мирослав Петрецький подякував румунській владі за підтримку, надану національним менши-

нам і за можливість для громад зберігати, просувати і передавати свою ідентичність, яка представляє собою «видатне надбання народу».

Водночас голова СУР згадав про драматичну ситуацію в сусідній Україні, де українці змушені ціною власного життя відстоювати свою свободу, демократичні цінності, мову та ідентичність. Микола Мирослав Петрецький нагадав, що «Україна обрала європейський шлях», висловивши сподівання, що «в якнайближчій перспективі і Україна, і Республіка Молдова стануть невід'ємною частиною європейської сім'ї».

У фестивалі, крім художніх колективів з Румунії, України, Угорщини та Р. Молдова, взяли участь вокальні ансамблі українських біженців з Сігету Мармаціей, Бухареста, Галаца, Тімішоари і Тульчі.

У заході взяли участь представники Уряду та Парламенту Румунії, Посольств України в Румунії та Румунії в Україні, місцевих державних адміністрацій Румунії та України, Світового конгресу українців, Європейського конгресу українців, Товариства зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна – Світ»), наукового середовища Румунії та України, Церкви, а також українці з різних куточків Румунії.

Джерело uic.ro

СВЯТО КОЛЯДОК

Сучава

27 грудня, у день Стефана Першомученика, в Сучаві, відбувся XXIII-й Фестиваль української колядки, організований Сучавською філією Союзу українців Румунії у партнерстві з будинком культури студентів Сучавського університету «Штефан чел Маре». Захід став нагодою для радості та популяризації культури і традицій української меншини в Румунії.

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, який був присутній на заході, подякував за запрошення взяти участь у ньому та відзначив надзвичайну атмосферу фестивалю, стверджуючи, що він «об'єднує сім'ю та веде нас думками у дитинство». Також, голова СУР подякував румунській державі за надану підтримку щодо проведення таких заходів, які просувають культуру, традиції та звичаї української меншини Румунії.

Із цієї нагоди голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук підкреслив, що Союз українців Румунії є єдиною організацією, яка представляє українську меншину як в країні, так і за кордоном, співпрацюючи з інституціями з України, Світовим Конгресом українців та Європейським Конгресом українців. Він зачитав Резолюцію IX-го З'їзду СУР, який відбувся у Бухаресті 21-22 жовтня.

На церемонії відкриття заходу виступили з вітальним словами та побажаннями добра почесні гості: Крістіан Шологон – заступник

префекта повіту Сучава, Данієл Сердинчук – голова Яської філії СУР, Василь Процюк – заступник директора Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Василь Йонець – директор Йорданештського ліцею, Україна.

Священник Валентин Арделян виголосив молитву благословення перед початком програми колядок.

На сцені Сучавського університету виступили дев'ять художніх колективів та вокальних груп, які представили глядачам різноманітність та багатство українських традицій.

Банати

У феєрії кольорів, звуків і традицій 15 грудня у Банаті пройшов Міжнародний фестиваль українських колядок, на якому близько 200 учасників з понад 20 художніх колективів поділилися радістю та красою традиційних Різдвяних колядок.

Серед поважних гостей були члени Ради Союзу українців Румунії, під керівництвом голови Миколи Мирослава Петрецького, шкільні інспектори, директори шкіл, вчителі, священник Василь Анішоряк, представник сербської спільноти у Парламенті Румунії, депутат Огњан Кристіч, мерія Тімішоари була представлена Міленою Мурешан та представником ромської меншини Адріаном Міреску.

Фестиваль об'єднав учасників різного віку з різних громад, від 4-5-річних дітей до людей у віці понад 80 років. Групи колядників приїхали як з повіту, так і з населених пунктів української громади Сербії у супроводі голови української громади у цій країні Філіпа Пронека.

Атмосфера фестивалю була теплою, подібною до атмосфери великої родини, де переплелися традиції та колядки з різних регіонів. Колядники поділилися своїми талантами, об'єднуючи традиційні інструменти та гармонійні голоси. Таким чином, фестиваль став символом Різдва та зимових свят та виніс на перший план багатство культурної різноманітності. Колядками передавалися не лише радість свят, а й відчуття «бути вдома», яке дуже сильно цінують як діти, так і дорослі.

Міжнародний фестиваль українських колядок у Банаті став показом єдності у різноманітності, об'єднавши разом традиції та людей з різних кутків регіону та з-за кордону.

Ботошани

Ботошанська філія Союзу українців Румунії, у співпраці з парафією «Святого Великомученика Дмитрія», організували 27 грудня, в день Святого Великомученика Стефана, «Свято українських колядок».

Захід, у якому взяли участь понад 200 вірян, учнів та гостей, відбувся у церкві «Святого Великомученика Дмитрія» у селі Киндешти Ботошанського повіту.

Після Святої Літургії присутніх вірян та гостей порадували програмою колядок у виконанні хорового колективу «Вишиванка» з України, юних учасників художніх колективів «Буковинські квіти» з Киндешт та «Весна» з Рогожешт, а також учні шкіл з Киндешт та Міхайлен.

На початку концерту колядок група дітей з дитячого садочка села Віцкань – Киндешти виконала три колядки. Програма завершилася традиційними колядками «Добрий вечір тобі, пане господарю» та «Нова радість стала!», за участю всіх присутніх віруючих і гостей, які також заспівали «Многая літа!».

(Продовження на 12 стор.)

Вітаємо ювіляра!

До 90-річчя МИХАЙЛА ВОЛОЩУКА

Негостина – 12 січня 2024

*Я був і сонцем, і дощем,
І глиною, і скрипкою, і цвітом.
Устиг я бути заходом і днем,
Зорею, місяцем і літом.*

*Назвати можна це життям,
Порогом рідної хатини,
Молитвою і сущим днем,
Чи просто долею людини...
(Михайло Волощук – Я був)*

Зазвичай вважається, що виявлення особистості митця у світлі його творчого доробку є найкращим підходом до комплексного пізнання людини-творця, бо це складники нерозривного взаємовпливу на гірко-солодкому шляху наслідування Божого дару-таланту.

Представити **Михайла Волощука** годиться завжди, хоч він відомий, та я повторю слова мого хитро-мудрого сусіда: А може, хтось тільки-що прибув на нашу Землю та ще не встиг отримати всі відомості про нашого виємково талановитого земляка!...

Отож, Михайло Волощук народився 12 січня 1934 року, у мальовничому Буковинському селі Негостина, в українській родині, де рідна мова, пісня, звичаї та обрядодіяння були віховими вказниками його життя-буття. Освіту отримав у сільській школі, потім у Музично-хореографічному училищі м. Серету та в Технічному ліцеї м. Ватра Дорней, наслідуючи і курс технічного рисування, чим і працював до виходу на заслужену пенсію.

Поет, гуморист, обдарований актор, здібний художник, композитор і музикант (улюблені інструменти – акордеон, мандоліна, скрипка), культурний діяч (засновник вокального гуртка «Негостинські квіти», що проіснував більше п'ятнадцяти років), Михайло Волощук дарує українській літературі в Румунії, і не тільки, значний свій доробок: «Крок у безконечність» (вірші, 1985); «3 руїн і попелу» (вірші, 1999); «Іділія» (вірші, 2002); «На берегах надії» (Вибране, 2009); «Розумний папуга» (гуморески, 2011), «Світ за рідним порогом» (вірші).

У 1995 році отримав почесність члена Спілки письменників Румунії, лауреат премії СПР.

Щоб висвітлити **Михайла Волощука** ліричними променями його поезії, я вибрав із збірки «3 руїн і попелу» (Видавництво Мустанг, Бухарест, 1999), два вірші, перший та останній, альфа та омега цього «другого поетичного ужику» мого друга. Першого – «Я був» – поставив як мотто моєї присвяти, оскільки у тому віці (65 років) поет, натхнений кличев висот, бачить своє життєво-творче Боже призначення виповнене, до якого звертається дієсловами у минулому

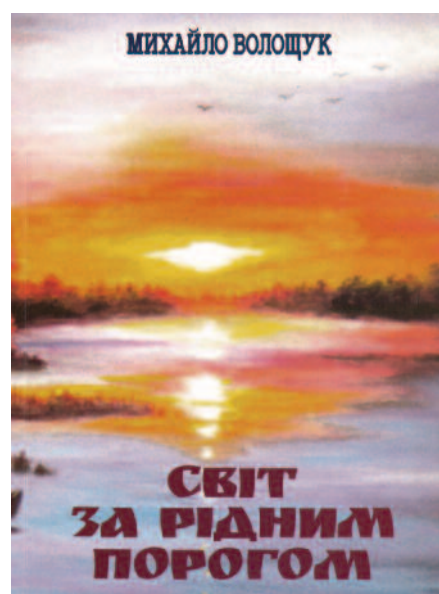
часі: *Я був..., Устиг...* З такої перспективи надає читачу глибокої переконливості в тому, що все пережите, відчуте і вселене в його ліричних дискурсах належить загальним нормам життя-буття, відрізняються у кожного тільки інтенсивністю вібрацій як до свого ближнього, так і до Божої Правди.

Останній вірш – «Літа» – це Кінець – роботі вінець, як гласить народна мудрість.

Як добрий господар свого святого обдарування, поет вважає літа своїми скарбами, уособлює їх в колядки і запрошує на щедрування біля отчого порога:

*Прийдіть до рідного вікна,
Мої скарби – мої літа,
Заграйте край моїх воріт
На скрипці молодечих літ.*

*Не відрікайтесь тих доріг,
Які ведуть на мій поріг,*

*Ввійдіть, як доля, в рідний дім
Хай спалахне у серці грім.*

*Ввійдіть до хати, я вас жду,
Мов безконечність ранкову,
І не страхайтесь сивини, -
Це я цвіту, – немов сади.*

*Щедруйте обрії і світ
Розлунним голосом трембіт.
Защедрувало і життя,
Для нас й для нашого буття.*

Поет радіє привілеєм народитися у порі зимових свят, бо згідно народним віруванням – це час відкритих небесних воріт, і щасливим є той, хто народжується в такій порі. Правдоподібно, що тільки так пояснюється те, що тому 90 років Всевишній ошедрив його родичів новонародженцем, а дитятко ошедрив багатим творчим талантом, що виразно окреслив і осяяв його особистість.

Хоч похилий вік викликає подеколи і «сльози», і «смуток», але колядки завжди приносять у хату «вишневий цвіт» молодого віку, те що вселяє таємну втіху у душі:

*Отож прийдіть, хоч заметіль
Мела б на вас ізвідусіль,
Не треба співчуття, ні сліз,
Ні смутку, що в душі наріс.*

*Ви лиш прийдіть, хай роздоріж
Не знає літ моїх рубіж,
З вишневим цвітом у душі
Прилиньте, соколи, втішіть.*

*Бо з вами рани всіх невдач
Не так болять, хоч сум-сіяч
На скроні сипнув перший сніг, -
Душі моєї оберіг.*

*Тому я кличу вас, літа,
Під моє скромне покриття,
Бо тільки з вами злину в даль
Високу, мов моя печаль.*

Останньою строфою заклик на щедрування узагальнюється, поет входить в іпостась візонера, що закликає на загальне щедрування, енергія якого може сприяти кращій долі не тільки власному отчому святому дому, а кожному рідному дому:

*Отож щедруйте на весь світ
Розлунним голосом трембіт,
Ввійдіть, як доля, в рідний дім,
Хай спалахне у серці грім.*

Признаюсь, що я не поставив за мету спробувати літературний коментар даного ліричного тексту, хоч це вабило сильно, а бажав щиро відзначити виємковий життєвий момент ювіляра, а читачам запропонувати духовної насолоди з читання віршів **Михайла Волощука**.

На здоров'ї, многії, щасливії літа, поважний друже!

*

У нашій розмові, з нагоди поздоровлення та привітання, **Михайло Волощук** щиро подякував долі, що налагодила нашу дружбу, признався що радіє і дякує Богу за поважний свій вік. Але і сумує з того, що його дитинство жахали часи війни, в якій Україна разом з сусідніми народами обороняла рідну землю від чужого ворога, а нині з того, що знову Україна змушена обороняти рідну землю та жертвувати її найкращими синами.

Можливо, що це тільки очищення в огні, і народу, і землі, подібно Жар-Птиці, сказав я, і надіймося, що весна принесе чергове відродження як українському роду-народу, так і його питомій землі...

Євсебій ФРАСИНЮК

СВЯТО КОЛЯДОК

(Продовження із 10 стор.)

Арад

Концерт українських колядок, який організувала Арадська філія СУР під керівництвом Гаврила Мікулайчука 16 грудня створив автентичну атмосферу свята та традицій в серця учасників.

Колядники зі всіх регіонів країни сповіщали про Різдво Христове. Численна публіка була в захопленні від різноманітності колядок, від давніх, які свято зберігаються з покоління в покоління, до нових, усі у виконанні колядників, вдягнених у народні костюми.

Захід вшанували високоповажні гості: голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький разом з членами Ради СУР, а також заступник голови Повітової Ради Резван Кадар, який високо оцінив внесок української громади у культурну спадщину повіту.

Усі, хто виступив, наголосили на важливості збереження та популяризації культурних цінностей українців, рідної мови та закликали до миру і порозуміння. Колективи колядників створили атмосферу гармонії, перетворивши захід на піднесений та емоційний концерт.

Караш-Северін

16 грудня у Карансебеші пройшов культурний захід, на якому традиція та різноманітність об'єднали громаду в рамках «Фестивалю українських колядок». Це був сповнений емоціями момент, організований Караш-Северінською філією Союзу українців Румунії. Групи колядників з Карансебеша, Корнуцела, Селбеджелу Ноу, Копачеле, Зоріле, Лугожа та представників німецької меншини у Караш-Северіні порадували публіку у будинку культури ім. Джордже Суру.

На заході були присутні голова СУР Микола Мирослав Петрецький, субпрефект Адіна Радіч, мер Фелікс Борчан, члени Ради СУР та інші поважні представники. Захід відкрив голова Караш-Северінської філії СУР Данієл Басараба, який наголосив на важливості збереження традиційних цінностей української громади в Гірському Банаті.

Голова СУР Микола Мирослав Петрецький, висловив вдячність за можливість жити в Румунії, в «країні, яка докладає зусиль щодо забезпечення дотримання прав національних меншин і в якій національні меншини можуть розвиватися зберігаючи свою ідентичність, цінності та рідну мову». Голова СУР запевнив, що Союз залишиться сполучною ланкою для всіх українців країни та привітав Караш-Северінську філію, яка з року в рік своїми культурними заходами підняла рівень української громади Карашу.

Художня програма була справжньою мандрівкою у багатство української культури, завдяки представникам хору «Червона калина» та дітям, які вчать українською мовою в Карансебеші, вокальному колективу з Корнуцела, колядникам з Селбеджелу Ноу, молодій Марії Руснак, «Зеленій ліщині» з Копачеле, ліцею ім. Юлії Хашдеу з Лугожа, представленою групою «Молода надія» під керівництвом Василя Габрієла Білана. На запрошення відповіла і група Демократичного Форуму Німців у Караш-Северіні, а після них, виступили «Зоря» та хор «Голос українців» Караш-Северінської філії СУР.

Тульча

«Вечір колядок», організований 19 грудня Тульчанською філією Союзу українців Румунії під керівництвом голови філії Лучіки Герман, став святковою визначною зустріччю для української громади із цього регіону.

Захід пройшов у теплій та гостинній атмосфері, за участі голову Союзу українців Румунії Миколи Мирослава Петрецького.

У своєму вступному слові Лучіка Герман довела до відома учасників Резолюцію IX-го З'їзду СУР, яка встановлює пріоритети на наступні чотири роки: посилення співпраці з органами державної влади Румунії, просування українських культурних та релігійних цінностей, підтримка процесу європейської інтеграції України та Респу-

бліки Молдова, адаптація законодавства стосовно прав національних меншин та протидія дезінформації з метою збереження єдності української громади в Румунії та діаспори.

Голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький, підкреслив важливу роль української спільноти Румунії та румунської спільноти в Україні як мостів зв'язку між двома країнами.

Микола Мирослав Петрецький закликав до посилення відносин між громадами та державними інституціями і також підкреслив досягнутий прогрес впродовж останніх років. Він підкреслив необхідність відкритого та конструктивного діалогу між представниками української спільноти та державними органами для вирішення проблем та для участі у гармонійному розвитку спільноти.

У рамках «Вечора колядок», учасники мали нагоду насолодитися автентичним виконанням традиційних українських колядок та культурним багатством цієї спільноти. Кожен музичний момент був збагачений емоціями і традиціями, подарувавши присутнім пісенну подорож у всесвіт української святкової музики. Захід, організований Тульчанською філією СУР надав можливість вшанувати зимові свята та представити особливості української культурної ідентичності Добруджі.

Джерело uicr.ro

У РАДІВЦЯХ ПРОЙШОВ XIII-й ЗАХІД ДО ДНЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Сучавська філія Союзу українців Румунії, разом з Радівецькою восьмирічною школою ім. Богдана Воде та Сучавським повітовим шкільним інспекторатом, організували 18 грудня XIII-й захід, присвячений національним меншинам Буковини. Ця ініціатива є жестом вдячності та поваги до культури та традицій меншин регіону. Захід, який пройшов у приміщенні восьмирічної школи ім. Богдана Воде, був організований у двох окремих сегментах: святковий концерт та кулінарна виставка.

На церемонії відкриття заходу виступили з промовами представники департаменту освіти рідною мовою, представники етнічних громад та почесні гості: Петро Кречун – Сучавський ПШІ, інспектори Даніель Гринчук – історія, Албу Крістіна Марія – національні меншини, Лучіян Дімітріу – ромська меншина, Маріна Мафтей – директорка Ліцею ім. Георге Асакі м. Герца, Україна, голови радівецьких організацій Флорін Валтер – Партія Ромів Про Європа, Іго Коффлер – єврейська спільнота, Александрина Кока – спільнота росіян-липованів, Едуард Могр – Союз буковинських німців.

Інспектор у справах української меншини та голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук підкреслив, що «етнічні спільноти повіту своїми традиціями, звичаями та обрядами збагачують цінну спільну національну скарбницю, а Буковина є моделлю міжетнічної та релігійної толерантності».

Директор школи ім. Богдана Воде Радуге Мунтяну підкреслив мету цієї події: «Сприяти толерантному, відкритому ставленню до прийняття і природного розуміння, дружніх відносин і доброго взаєморозуміння між етнічними групами в нашому регіоні».

Фольклорні ансамблі, групи етнічних спільнот повіту Сучава та учні школи, де відбувся захід, представили концерт колядок (українські – «Буковинські троянди» – Валентина Анісімов, Вега Анастасія – учениця школи ім. Богдана Воде, вокальний колектив «Родина Гайдеу») та традиційних танців (українські – «Червона калина» Негостина – Юліан Кідеша, українські гуцульські «Буковинка» Радівці – Делія Мартіняк, польські – «Солончанка», Новий Солонець – Ана Зельонка, циганські – учні восьмирічної спеціальної школи «Св.

Стеліян», Радівці – Герасим Антонела, єврейські, німецькі та циганські – учні школи ім. Богдана Воде.

На завершення всі присутні «потиснули руки» і зіграли румунську хору, символічну хору дружби і взаєморозуміння. «День національних меншин» є в календарі транскордонного проєкту «Разом за якісну освіту», укладеного між Радівецькою восьмирічною школою ім. Богдана Воде, Сучавським університетом, сучавським Національним коледжем ім.

Міхая Емінеску та ліцеєм ім. Георгія Асакі м. Герца з України.

Після концерту учасники перейшли до великого залу школи, де була організована кулінарна виставка з традиційними стравами, які порадували їх смакові відчуття. Страви приготували та виставили представник єврейської громади Йорі Фінкель та Кока Александрина, представниця спільноти росіян-липованів.

Учні Національного коледжу ім. Міхая Емінеску нагороджені на фестивалі «Буковинський жайвір»

Сучавський Національний коледж імені Міхая Емінеску має багаторічну плідну співпрацю з Педагогічним коледжем Чернівецького Національного Університету імені Юрія Федьковича. Минулого року Сучавська філія Союзу українців Румунії долучилася до цієї міжнародної співпраці та була укладена тристороння угода про партнерство між вищезазначеними сторонами, що відкрило нові траєкторії співпраці та дає можливість реалізувати нові проекти. У рамках укладеного міжнародного проекту «Сьогодні – учні/студенти, завтра – вчителі», 9 листопада 2023 року троє учениць Сучавського Національного коледжу імені Міхая Емінеску, які вивчають українську мову, під керівництвом вчителя музики Йонуца Гирчака та вчительки української мови Делії Мартіняк взяли участь у фестивалі «Буковинський жайвір» у Чернівцях, на якому здобули престижні нагороди.

Делія Мартіняк, вчителька української мови Сучавського коледжу імені Міхая Емінеску, подає деталі про участь талановитих учнів коледжу на фестивалі «Буковинський жайвір»: «33-

тій випуск фестивалю «Буковинський жайвір» є значною сторінкою в історії Педагогічного коледжу Чернівецького Національного Університету імені Юрія Федьковича. Метою заходу є відкриття та підтримка молодих талантів, стимулювання інтересу до музики, краси та мистецтва. На фестивалі була присутня делегація Сучавського Національного коледжу імені Міхая Емінеску в рамках проекту «Сьогодні учні/студенти, завтра – вчителі» та наші учениці під керівництвом вчителя музики Йонуца Гирчака та моїм. Учні здобули почесні грамоти: Теодора Думбраве, IX – F клас – перше місце (у номінації «Естрадний спів»), Аріана Марія Санду X – G клас – друге місце (у номінації «Народний

спів»), Юстина Еудженія Барбір, XII-H клас – третє місце (у номінації «Народний спів»). Журі

складалося з представників інституцій-організаторів та визначних музичних фахівців. Аудиторія захоплена аплодувала виступам талановитої молоді. Ми вперше брали участь у цьому заході. Це був чудовий досвід як для нас, викладачів-керівників, так і для наших учнів, які так гарно виступили, зумівши зачарувати присутніх.»

Теодора Думбраве, учениця IX класу Сучавського Національного коледжу імені Міхая Емінеску, яка отримала першу премію у номінації «Естрадний спів», виконуючи пісню «Hurt» (укр. Біль) американської співачки Крістіни Агілери, поділилася своїми думками від участі у цьому фестивалі: «Можу сказати, що це був незабутній досвід. Ми познайомились з теплими і привітними людьми, які прийняли нас з великою радістю. Місто Чернівці – унікальне, тут зберігається дух старого міста із цікавими туристичними атрак-

ціями та вражаючою архітектурою. Під час фестивалю ми мали можливість милуватися

багатьма талантами та особливими моментами. Була чудова атмосфера, весь зал був переповнений людьми, які люблять музику і цінують мистецтво. Я вдячна за цей досвід і сподіваюся повернутися знову, зокрема для участі в Чернівецькому музичному фестивалі, де збирається так багато

талановитих людей, щоб знову ділитися музикою в її найчистішому вияві.»

Аріана Марія Санду, учениця X класу Сучавського Національного коледжу імені Міхая Емінеску, зайняла друге місце у номінації «Народний спів», виконуючи румунську пісню «Dragu-mi-i în sat la joc» (Мені подобається танець в селі), композиція сестер Ошоану. Аріана Марія сказала: «З нагоди участі в цьому фестивалі я мала можливість вперше відвідати місто Чернівці, де я відкрила для себе красиві місця з особливою архітектурою і познайомила з теплими людьми, які допомогли нам відчувати себе дуже добре. Можу сказати, що мені дуже сподобалося все: фестиваль, місто, люди. І якби у мене була можливість повторити цей до-

свід, я знову взяла б участь з величезним задоволенням у Міжнародному фестивалі «Буковинський жайвір».»

Юстина Еудженія Барбір, учениця XII класу, отримала третю премію у номінації «Народний спів». Вона виконала українську народну пісню «Буковина, ти зелена». Ось її думки у зв'язку з участю у Чернівецькому фестивалі: «Я дуже рада та задоволена, що мала можливість брати участь у цьому престижному фестивалі-конкурсі. Дякуємо організаторам за те, що вони дали нам можливість брати участь у цьому фестивалі, який дав нам шанс отримати незабутній досвід.»

Співпраця між Сучавським Національним коледжем імені Міхая Емінеску та Педагогічним коледжем Чернівецького Національного Університету ім. Юрія Федьковича успішно продовжується. Деталі подає пані **Делія Мартіняк**: «Співпраця між нашими педколеджами є дуже серйозною, з численними заходами, спрямованими на обмін досвідом у галузі педагогіки, сприяння міжкультурності та зміцнення дружби, яка розпочалась 5 років тому за ініціативи шкільної інспекторки Лучії Мігок. Дякую директору Сучавського Національного коледжу імені Міхая Емінеску Сільвії Коріні Нуцу за підтримку та голові Сучавської філії Союзу українців Румунії Іллі Савчуку за підтримку, надану у здійсненні цього проекту. Відповідно до протоколу про співпрацю, делегація Сучавського Національного Коледжу провела в кінці жовтня три дні в Чернівцях для обміну досвідом у галузі педагогічної освіти, під час яких ми відвідали дуже цікаві показові уроки та брали участь у різних методичних заходах. У кінці хочу наголосити, що до Сучави прибула делегація викладачів та студентів Чернівецького Національного Університету імені Юрія Федьковича на три дні, протягом яких вони взяли участь у методичних заняттях при круглому столі «Інновації та ефективність в освіті.» Зробили екскурсію Сучавським повітом, а 25 листопада, зупинилися біля погруддя Ольги Кобилянської в місті Гура Гуморулуй на відзначенні 160-річчя від дня її народження.»

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія

Фото: Делія Мартіняк

Тепер, коли Україна проливає кров, захищаючи своє національне єство проти московської агресії, дуже актуальною є стаття Ілька Гаврилюка (1874-1947) «3 днів журби» письменника, громадського і культурного діяча, одного з очільників української військово-політичної еміграції в Румунії у міжвоєнний період, в якій йдеться про вшанування пам'яті одного з героїчних захисників Української Народної Республіки, похороненого на одному з бухарестських кладовищ.

Стаття превячена Дмитрові Івашину-Геродотові (1892-1975) – консулу, публіцисту, поету, одному з лідерів української еміграції у згаданий міжвоєнний період в Румунії.

Стаття знайдена нами у рукописному зошиті учителя і кореспондента українських видань в Румунії Данила Шандро.

На жаль, він не подає ні назви газети, з якої стаття переписана, ні дати її появи.

3 днів журби Вересень

*Дмитрові Геродотові в день
його літературного ювілею на еміграції*

Нас було п'ятьдесять.

П'ятьдесять вигнанців, які залишили рідний край, рідні хати, старих батьків, жінок, дітей і мусіли спасатися на чужину від хижих окупантів. Московська навала, ще гірше за дику орду, розлялася по всіх закутах України, сіяла нещастя, горе і смерть і пдюндрував багаті землі, руйнував людський добробут, катувала в нечуванний спосіб український народ.

Прибиті лихом, змученні боротьбою, й закинуті злою долею на чужину, ми все ж були міцні духом і вірили, що настане таки час, коли знову повернемося до Вітчизни і отто з'їхалися до цього великого міста, аби обговорити наші еміграційні справи, з'ясувати непорозуміння, вирішити певний шлях мвйбутньої праці й готуватися до повороту в рідний край примиреними і оновленими...

Широкий довгий брукований шлях за містом. Ми їдемо вклонитися нашому товарешові-козакові Максимові Давіденкові, який ранений і змучений, відступаючи разом зі своїм бойовим товариством, попав до Бухаресту, де й знайшов вічний спочинок. Над його могилою має відбутися панахида по всіх лицарях, що віддали своє життя в боротьбі за незалежність України і в першу чергу по наших емігрантах – гетьманах: Іванові Мазепі та Пилипові Орликові, які також зложили свої кістки на вигнання в землі румунській.

Убезхмарному небі горить сонце й розливає свій діамантовий блиск на поля, гайочки й невеличкі румунські хатки: парке повітря зупинило свій рух і неначе придивляється, наче прислухається до когось, і тільки швидкий біг великих автомобілів овіває наші гарячі обличчя й тихою луною розносе навколо так мало знану тут – українську мову.

Ще й ще далі відносе нас авто від великого бурхливого міста, й вже ніщо, крім наших голосів, не порушує околиць тиші; ще кілька хвилин – і ми на цвинтарі св. Пантелеймона.

Навкруги жодного людського руху, жодного різького згуку. Побожна тиша панує у цьому царстві мертвих; неземний спокій огортає тут усю істоту і урочистою святістю наповнюється душа. Тихенько шелестять дерева, кущі і трави, й здається ніби природа сама зі собою веде якусь лагідну тиху розмову й навіває свої прекрасні сни тим, що полягли тут на віки.

Далекий цей цвинтар і бідний, немає тут багатих склепів, вимощених далей, величних монументів, і через те так одразу, так яскраво кидається ввічі великий помнозний пам'ятник, що стоїть на могилі нашого лицаря-козака. З якимось хвилюванням і нетерплячкою підходимо ми до цього прекрасного символічного монументу.

Звідки він тут, прибраний так барвисто: зеленню, вінками, живими квітами і національними стрічками над могилою цього бідного померлого на чужині? Чия дбайлива рука поставила цього?

«Борцям за Українську Народну Республіку, що померли в Румунії. Тут спочив повстанець Максим Давиденко 11 серпня 1923 року.

«Катеринославський Повстанчий Кіш», читаємо ми напис.

Тут же навколо й козаки того кошу; які молоді та милі обличчя у цих людей. Смуток і радість разом охоплюють душу, коли дивитися на ці енергійні постаті, що спромоглися від невеликих заробітків своїх на цей помпезний надгробок, на цю братерську пам'ять своєму товаришеві, з яким разом змагалися за свою Вітчизну.

«Честь і слава вам, щирі громадяни й захисники рідного краю», – промовив хтось із членів конференції.

«Слава не нам, а тим, що полягли в боротьбі за визволення Вітчизни, ми ж лише виконали свій товариський обов'язок» – обізвався один із козаків.

Знов очі звертаються до пам'ятника: висока скеля, до неї прикуто жіночу постать – Україну; в ногах жінки приборканий орел – сила

козацька, біля нього щит із державним знаком України, козацька шабля, самопал і шапка зі шликом. Прекрасна скорботна жінка, з ланцюгами на руках, дивиться з мукою й надією на хрест, що стоїть на самій височині в рамці блакитного ясного неба.

Дивишся на ці очі, повні жалю й надії, на білий хрест у височині й відчуваєш, як робиться певність в душі, що таки переможе цей символ, у який вірить наш народ, що може вже недалеко той час, коли хрест переможе криваву пентаграму й стане Вітчизна наша – оновлена вільна і могутня...

А день такий теплий, такий гожий. Час од часу набіжить невеличка Ахмарка, вкриє жалобою сонечко, мить – і знову ясно, знову летить до землі золоте проміння. Лагідно гойдають своїми лілієвими голівками безсмертники; де-не-де вирине з трави метелик; із галузки на галузку пташка стрибне, й так тихо, так благовісно тихо навкруг. І тільки неголосний людський гомін, мелодійний шелест сусіднього гайочку, порушуючи цю тишу.

Прибув священник: з'їхалася вся українська колонія, прибуло багацько й чужих. Старі й молоді, жінки й діти, всіх їх привело сюди бажання вклонитися перед світлою пам'яттю наших великих небіжчиків і помолитися за їхні душі.

«Вічна пам'ять», – промовив священник.

«Вічна пам'ять», відповів хор молодих свіжих козацьких голосів.

Понеслися широкою луною звуки сумних святих пісень. Лялися вони поважні і журливі, зароджували святі почуття й будили згадки про тих, кого загубили й кого вже ніколи не побачимо.

І згадувалися всі, які довгі роки працювали на тернистій громадській ниві, які й в добрі й тяжкі часи не покладали рук своїх задля рідного краю, які життя своє віддали за це й відійшли від нас і вже не будуть із нами у світлий день Воскресіння нашої Вітчизни.

Одійшли...

І хочеться впасти на могилу й ридати, бо вже ніколи, ніколи вони не встануть на допомогу нам живим, перед якими ще стільки боротьби за своє визволення.

Дивишся на ці похилі сиві й чорні голови й невимовний смуток огортає душу. Скільки тут щирих сердець, чистих душ, що боролися й страждали за край, за свій народ, і хто знає, що кого чекає в будучій боротьбі, хто й як дочекається нашого великого свята?..

Служба Божа скінчилася.

Лунає останнє прощальне слово: «Нехай пам'ять про світлі й чесні діла тих, за кого ми зараз молилися нахиле нас до чесно́ї й корисної праці, до любови й правди, – каже зі слізьми на очах один із старших і відомих наших громадян. – Нехай у кожного з нас пробудить все найліпше, найчистіше, що є в наших душах, і це найліпше, найчистіше ми принесемо для добробуту нашої Батьківщини, для добробуту нашого народу. Вічна пам'ять нехай завжди живе в наших душах про великих і чесних небіжчиків»...

Тихо і журливо лунають слова промовця.

Час од часу з неосяжній блакиті, налетить вітерець, заворушить листями, зашелестить травою, й спочине десь межі самотніх могил. Вигляне з-за хмари сонечко, промиготить яскравими мережами по надгробках і хрестах, розсипляться білими плямками по землі, припаде жагучим поцілунком до квітів, і знову зникає й знову все закриється тінню, й знову, як ручай, тихо і журливо лунають слова промовця...

Мовчать забуті самотні могили...

Все старіється, все відходить, все вмирає. Вічні тільки час та ідеї.

Коли існує світ, поки живе народ український, ідея Вільної Незалежної України не вмере, не загине. Вона житиме вічно!

Ми від'їхали...

І не знаємо, чи зберемось ще коли сюди, чи з'їдемося знову спільною братерською родиною, чи може розвіє нас лиха доля по різних закутках, по різних світах?

Минуть десятки, сотні років, і нас вже не буде серед живих, а величний надгробок на цвинтарі св. Пантелеймона все стоятиме, все слухатиме повітряну пісню, й ту легенду про наші визвольні часи, яка вродиться серед цих могил і буде переказуватися із роду в рід.

Ілько ГАВРИЛЮК

ЧИ БУЛО ЦЕ ОСТАННЄ РІЗДВО ХРИСТОВЕ, ЯКЕ СВЯТКУВАЛИ УКРАЇНЦІ В РУМУНІЇ ЗА СТАРИМ СТИЛЕМ?

Різдво Христове завжди було святом любові та радості. Різдво Христове – це сімейне свято, подія, яке об'єднує нас з нашими близькими: батьками, братами і сестрами, дітьми, далекими чи близькими друзями. З моменту свого заснування наша філія вважала і вважає себе родиною, правда, вона не надто багаточисленна, але сердечна. Стало традицією з року в рік зустрічатися як з членами філії, так і з нашими друзями, з якими ми співпрацюємо вже 15 років. А поки що ми робили це за старим стилем, тобто 7 січня, щоб дати нашим співробітникам можливість познайомитися з традиціями та звичаями українського народу загалом, а також українців з Румунії та, звичайно, тих, які живуть у місті Яси поряд з іншими меншинами.

Різдво – це діти. Різдво – це радість, хвилювання та надія.

Різдво – це час спогадів. Це час згадати про найголовніше, поки ми ще на цій землі: любити свого ближнього (тобто будь-яку нужденну, стражденну людину, навіть ворога), як заповідав Бог.

Різдво – це подарунки. Іноді ми даруємо речі, іноді послуги оточуючим, але не забуваймо «дати Господу, нашому Богу, дар вдячності, живучи згідно з Його вченнями».

Різдво також є виконанням пророцтва. Ангел сказав: «Бо сьогодні в Давидовому місті народився вам Спаситель, Який є Христос Господь» (Лк. 2:11).

У цьому контексті та за традицією, яка існує вже близько 15 років. Яська філія Союзу Українців Румунії організувала і провела акцію «Різдво в українців Румунії»

Захід, присвячений витокам, значенню, традиціям та звичаям українців, зібрав у святковій залі готельного комплексу «Молдова» понад 70 гостей, представників місцевих громад, факульту,

тету слов'язнознавства Університету ім. Александра Іоана Кузи, коледжу мистецтв «Октав Банчіле», партнерів-співробітників, письменників із Яс, українських біженців, членів та прихильників нашої філії. У святковій обстановці відбувся захід, присвячений святкуванню Українського Різдва за старим стилем, яке включало виставки книг про зимові традиції, обряди та звичаї українців, плакатів з українськими стравами, які найбільше цінуються (двомовні рецеп-

ти), різдвяними листівками, предметами, які використовуються з нагоди цього свята. Захід розпочався з виступу голови філії Данієла Сердинчука, який представив коротку історію та специфіку зимових свят українців Румунії, підкресливши спільні елементи з іншими меншинами. Далі перший заступник голови філії як модератор урочистого заходу навів деякі мало-відомі факти та інформацію про це свято.

Учасники заходу мали можливість послухати українські колядки, представлені вокальним гуртом українських біженців, деякі з них були адаптовані до сучасної ситуації в Україні. Програму колядок завершила викладач коледжу мистецтв «Октав Банчіле» Отілія Захаров під супроводом своєї гітари. Не залишилися осторонь і запрошені на захід письменники з Яс, які декламували вірші та епіграми, адаптовані до моменту. Захід висвітлювали дві команди місцевого телебачення та Радіо Яси, під час яких кілька представників філії дали короткі інтерв'ю щодо значення, традицій та звичаїв Різдва Хрестового серед українців Румунії, а також обговорити інтерференцію з румунськими традиціями та звичаями. Учасники мали змогу скуштувати традиційні українські страви,

які готують на Святвечір та обмінятися враженнями щодо святкування Різдва Хрестового у місцевостях, звідки вони родом. Обговорення було цікавим, а страви оцінені.

З Різдвом Христовим поруч з близькими!

Примітка:

Митрополит Київський і всієї України Епіфаній ще у 2019 році заявив, що українці за бажанням можуть святкувати Різдво за григоріанським календарем 25 грудня. Також в Православній церкві України заявили, що розглянуть календарну реформу за умови, що її підтримає більшість віруючих.

Уже в жовтні 2022 року Православна Церква України передбачила можливість організації Різдвяних богослужінь 25 грудня за григоріанським календарем.

Від 1 вересня 2023 року Українська православна церква та Українська греко-католицька церква перейшли на новий григоріанський календар, тому змінилися дати багатьох церковних свят. Зміни торкнулися й другого за величиною релігійного свята – Різдва. Тому з 2023 року українці відзначатимуть його 25 грудня, тобто на 14 днів раніше, ніж раніше.

25 грудня 336 року відбулось перше задокументоване святкування Різдва у Римі. Саме із цього року Римо-Католицька Церква щороку відзначає 25 грудня як день народження Ісуса Христа

Як воно буде з українцями з діаспори?

Віктор ГРИГОРЧУК
перший заступник голови
Яської філії СУР

Фото автора

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614